

**Závěrečné stanovisko s návrhem opatření k nápravě
ve věci postupu Městského úřadu ve Znojmě
při posuzování bezbariérového přístupu do objektu občanské
vybavenosti na ulici xxx, Znojmo**

A. Závěry šetření

Dne 7. 3. 2017 jsem pod výše uvedenou spisovou značkou ve věci podnětu pana B. A., bytem yyy (dále také „stěžovatel“), vydal dle ustanovení § 18 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv¹ zprávu o šetření.

Předmětem šetření byl postup odboru výstavby Městského úřadu ve Znojmě (dále také „stavební úřad“) ve věci zajištění bezbariérového přístupu do objektu občanské vybavenosti xxx v k.ú. Znojmo-město (dále také „stavba“). Stavbu dle informativního výpisu evidence katastru nemovitostí vlastní společnost M., s. r. o. (dále také „vlastník stavby“). Stěžovatel namítal, že vstup do stavby je pro hendikepované osoby zajištěn prostřednictvím rampy. Avšak sklon rampy není proveden v souladu s technickými předpisy, a neumožňuje proto osobě se zdravotním postižením po rampě bezpečný pohyb.

Stavebnímu úřadu jsem vytkl, že při posuzování námítky stěžovatele nepostupoval v souladu se zásadou materiální pravdy. Stavební úřad učinil správní uvážení se závěrem, že nejsou dány důvody pro nařízení nezbytných úprav za účelem zajištění bezbariérového přístupu do stavby, aniž by zjistil úplný stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. V rámci správních úvah stavební úřad pominul (nevypořádal se) námítku stěžovatele, že sklon rampy není v souladu s technickými požadavky na výstavbu. Stavebnímu úřadu jsem proto doporučil prověřit na místě samém např. formou kontrolní prohlídky stavby, zda stávající rampa je realizována v souladu s požadavky bezbariérové vyhlášky² a umožňuje hendikepovaným osobám bezpečný vstup do budovy.

B. Vyjádření úřadů

Dne 30. 3. 2017 jsem obdržel vyjádření³ vedoucího stavebního úřadu ke zprávě o šetření. Sdělil mi, že při kontrolní prohlídce stavby dne 17. 10. 2016 stavební úřad nezjistil prokazatelně významné ohrožení veřejných zájmů pro nařízení nezbytných úprav k zajištění bezbariérového přístupu do stavby. Dále mi popsal práce, které vlastník stavby provedl v zájmu zkvalitnění bezbariérového přístupu do stavby (snížení prahu na minimální výšku, obložení rampy protiskluzovou dlažbou, odstranění hliníkové lišty). Vlastník stavby u dolní části rampy umístil tabulku s telefonním číslem na osobu, která poskytne hendikepovanému pomoc se vstupem do objektu. Stavební úřad šetřením na místě dovodil, že pokud by byly provedeny stavební úpravy rampy, snížila by se bezpečnost

1 Zákon č. 349/1999 sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

2 Vyhláška č. 398/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb.

3 Čj. MUZN 26475/2017.

pro hendikepované osoby, protože by se zmenšila vzdálenost rampy od frekventované příjezdové komunikace k blízkému nákupnímu centru. Stavební úřad proto uzavřel, že existují závažné územně-technické důvody, které znemožňují bezvýhradné naplnění požadavků bezbariérové vyhlášky.

Dne 10. 4. 2017 jsem obdržel vyjádření⁴ krajského úřadu k zprávě o šetření. Krajský úřad uvedl, že pokud sklon rampy neodpovídá požadavkům bezbariérové vyhlášky, není to samo o sobě důvodem pro nařízení nezbytných úprav dle stavebního zákona.⁵ Dodal, že nařídit nezbytné úpravy na stavbě je možné jen v případě prokázání existence prokazatelně významného ohrožení. Krajský úřad proto uloží stavebnímu úřadu provést kontrolní prohlídku stavby a prověřit, zda vlastník stavby realizoval provozní opatření (umístil tabulku s tel. číslem u dolní části rampy).

C. Vyjádření stěžovatele

Dne 5. 5. 2017 mi stěžovatel sdělil, že v dubnu 2017 volal na telefonní číslo uvedené na dolní části rampy s žádostí o pomoc se vstupem do budovy. Jedenkrát se dovolal pověřené osoby, která mu pomoc se vstupem do stavby poskytla, a podruhé nikoliv.

D. Závěrečné hodnocení

Opatření přijatá stavebním úřadem nepovažuji za dostatečná. Vydávám proto své závěrečné stanovisko podle ustanovení § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv. Součástí stanoviska je návrh opatření k nápravě.

Stavební úřad je zavázán vykonávat soustavný dozor nad zajišťováním ochrany veřejných zájmů.⁶ Odstranění překážek bezbariérového užívání stavby je jedním z deklarovaných veřejných zájmů, k jehož ochraně může stavební úřad uplatnit své zvláštní pravomoci. Stavební úřad může nařídit vlastníku stavby nezbytné úpravy na stavbě, kterými se zajistí bezbariérový přístup a užívání stavby.⁷ Je-li stavba postavena a užívána v souladu s podmínkami rozhodnutí či opatření stavebního úřadu, stavební úřad může nezbytné úpravy nařídit jen v případě prokazatelně významného ohrožení a za náhradu újmy, kterou by nařízené nezbytné úpravy vyvolaly.⁸

Stavební zákon nedefinuje pojem „prokazatelně významné ohrožení“, obecně lze však říci, že jde o vyšší stupeň ochrany hodnot (požadavků), které stavební zákon deklaruje jako veřejný zájem. Intenzivní, bezprostřední ohrožení některé z hodnot veřejného zájmu ospravedlňuje zásah státní moci do stávajících práv vlastníka stavby nařízením nezbytných úprav.

4 Čj. JMK 48945/2017 ze dne 29. 3. 2017.

5 Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále také „stavební zákon“).

6 Ustanovení § 132 odst. 3 stavebního zákona.

7 Ustanovení § 137 odst. 1 písm. h) stavebního zákona.

8 Ustanovení § 137 odst. 3 stavebního zákona.

Pokud stavba nebo její část svým charakterem nebo účelem předpokládá vstup hendikepovaných osob, pak tyto osoby musejí mít zaručeno, že se vždy do takové budovy dostanou a budou se v ní moci pohybovat. Výjimku z uvedeného pravidla lze připustit u staveb, které požívají zvláštní právní ochrany (např. nemovité kulturní památky) nebo u staveb, u kterých to vylučují objektivní stavebně-technické či územně-technické důvody.

Posouzení otázky, jestli existuje prokazatelně významné ohrožení a je dán důvod pro nařízení nezbytných úprav k zajištění bezbariérového přístupu a užívání stavby, je vždy výsledkem správního uvážení (tzv. volného hodnocení důkazů) příslušného stavebního úřadu. Mantinely volného hodnocení důkazů jsou dány ustanovením § 50 odst. 4 správního řádu,⁹ které zavazuje stavební úřad hodnotit důkazy podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti, přičemž pečlivě přihlíží i k tomu, co uvedli účastníci. Pokud stavební úřad svůj závěr, že není důvod pro nařízení nezbytných úprav k zajištění bezbariérovosti stavby, přesvědčivě odůvodní, není důvod jeho závěr rozporovat pro nezákonnost.

V předkládané záležitosti setrvávám na svém názoru, že stavební úřad přesvědčivě neodůvodnil svůj závěr, dle něhož není důvod pro nařízení nezbytných úprav k zajištění bezbariérovosti stavby. Zároveň se tedy jedná o závěr nepřezkoumatelný. Stavební úřad se vůbec nezabýval námitkami stěžovatele o sklonu rampy, která mu neumožňuje dostat se do stavby. Osazení štítku s telefonním číslem na osobu, která poskytne hendikepovanému pomoc se vstupem do stavby je (dle sdělení stěžovatele) nedostatečné, resp. nefunkční provozní opatření. V tom dávám stěžovateli za pravdu a konstatuji, že uvedené opatření nezajistí osobě se zdravotním postižením jistotu, že jí bude vždy a za všech okolností umožněn vstup do budovy, ve které se nachází ordinace lékařů.

S přihlédnutím k vyjádření stěžovatele považuji za obsoletní pokyn krajského úřadu, kterým zavázal stavební úřad, aby prošetřil dostatečnost provozních opatření (umístění štítku s tel. číslem na osobu, která zajistí pomoc hendikepovanému).

E. Opatření k nápravě

Městskému úřadu ve Znojmě navrhuji, aby:

- (A) ve lhůtě do 30 dnů ode dne obdržení tohoto závěrečného stanoviska nařídil kontrolní prohlídku stavby a přizval k ní stěžovatele,
- (B) ve lhůtě do 40 dnů ode dne obdržení tohoto závazného stanoviska na základě zjištění při kontrolní prohlídce stavby učinil v souladu s ustanovením § 50 odst. 4 správního řádu správní úvahu, zda je/není dán důvod pro nařízení nezbytných úprav k zajištění bezbariérového přístupu a užívání stavby,¹⁰
- (C) ve lhůtě 40 dnů ode dne obdržení tohoto závazného stanoviska zahájil řízení o nařízení nezbytných úprav na stavbě dle § 137 odst. 1 písm. h) ve spojení s § 137

9 Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

10 Podle § 137 odst. 1 písm. h) stavebního zákona, ve spojení s ustanovením § 137 odst. 3 téhož zákona.

odst. 3 stavebního zákona a o zahájení řízení vyrozuměl stěžovatele, pokud dovodí, že je dán důvod pro zahájení řízení, nebo

- (D) ve lhůtě 40 dnů ode dne obdržení tohoto závazného stanoviska písemně vyrozuměl stěžovatele, že není důvod zahájit řízení o nařízení nezbytných úprav k zajištění bezbariérového přístupu a užívání stavby.

Závěrečné stanovisko zasílám starostovi města Znojma a žádám, aby mi podle ustanovení § 20 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv sdělil, zda provedl navržená opatření k nápravě. Odpověď očekávám v zákonné lhůtě 30 dnů od doručení stanoviska. Stanovisko zasílám také k seznámení Krajskému úřadu Jihomoravského kraje a stěžovateli.

Pokud Městský úřad ve Znojmě nepřijme navržená opatření k nápravě nebo provedená opatření nebudu považovat za dostatečná, podle ustanovení § 20 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv vyrozumím nadřízený úřad, případně mohu o svých zjištěních informovat veřejnost včetně sdělení jmen osob oprávněných jednat jménem Městského úřadu ve Znojmě.

Brno 10. července 2017

JUDr. Stanislav Křeček v. r.
zástupce veřejné ochránkyně práv
(stanovisko je opatřeno elektronickým podpisem)